

Izhaja 10.
dan vsacega
meseca.

POPOTNIK

Velja za celo
leto 3 gold. za
pol leta 1 gold.
60 kr.

List za šolo in dom.

III. leto.

V Celji, 10. julija 1882.

7. list.

Značaj.

Spisal Iv. Klemenčič.

(Konec.)

Značaj je doslednost v hotenji in dejanji. Volja sama na sebi še ne zasluži tega pomena, ker volja brez dejanja je še le samo poželjenje. Dejanje zaznamva pregibanje udov našega telesa, da dosežemo poželjeno, brez volje ni dejanja. Da se človek navadi tudi v dejanji biti dosleden, mora se že v mladosti tega privaditi, ker volja se še le v dejanji popolnoma razvije in svojo moč pokaže. Že v mladosti se morajo človeški nagibi začeti razvijati in dejansko izvrševati, da se vidi, če so popolni ali nepopolni, samo paziti se mora, da prvi poskusi pri dejanjih ne spodletijo. Od otroka se ne smejo zahtevati dejanja, katerih še ni zmožen in to ne le pri telesnih, ampak tudi pri duševnih. Če se pa od njega zahteva več, ko storiti zamore, če se mu skoraj vsako dejanje ponesreči, če učiteljem ali starišem nikakega povelja povoljno ne izvrši, če je kaznovan ko pričakuje pohvalo ali plačilo: tedaj postane boječ in trmast. Nasprotno naj se ž njim ne ravna premehko, da bi se mu vsako dejanje brez truda povoljno izvršilo, ker bi postal prevzetan, imel bi prevlelike misli o sebi in bi pri vsaki priliki zgubil pogam, ako bi se mu njegova nespametna podvzetja povoljno ne izvršila. Naj se mu daje večkrat posel, pri katerem mora zediniti vse svoje moči in različne neprilike prestati, da dejanje dovrši. Naj se ne miluje in naj se mu ne pomaga pri vsaki zapreki, ker človek se mora že v mladosti navaditi v zaupanje na samega sebe in ne vedno gledati po tuji pomoči, če se hoče navaditi na doslednost pri svojih dejanjih. Povprašuje naj se večkrat po vzrokih, ki so ga pri njegovih dejanjih vodili, da se navadi delati tudi premissljeno in pametno. Kdor dela pametno, dela tudi nrvstveno, ker se ne ravna po slučajnih nagibih, kateri enkrat temu, enkrat drugemu poželjenju pripomorejo, ampak po pametni sprevidnosti. Ako se teh pravil vedno drži, dela tudi dosledno, t. j. značajno.

Vsa ta načela imajo namen v mlado srce vcepiti kreposten značaj. Značaj mora biti kreposten, da ima veljavo. Značaj sam na sebi zaznamva le doslednost v hotenji in dejanji ali z drugimi besedami; stanovitno voljo; veljavo mu podelijo še le nagibi, katerih se posluhuje. Le nrvstvena volja naj se vkorenini v človeku za značaj, ker le njena zahtevanja so med seboj v

neskaljenem soglasji, nenravstven značaj pa je v nasprotju z zahtevanjem nrvnosti, ktere glas se v človeku prej ali pozneje oglasi; notranja bolest in kes zarad slabih dejanj se človeka polasti, pokonča mu notranji mir in zadovoljnost.

Če je pa volja človekova slabotna, da ne more zapreke premagati, da dovrši kako dobro dejanje, tedaj je značaj slaboten. Pri nekterih ljudeh pa so nagibi preobširni, mnogostranski, ter niso med seboj ločeni; s tem se znači, da taki ljudje hočejo vsakemu ustreči in vse storiti, a nič popolnega in dovršenega, taki so v pravem pomenu neznačajni.

Nravstven značaj je najviši namen duševnega izobraževanja, ktereга popolnoma doseči človek ne more, pa njemu se bližati, mora si pri vsem svojem hotenji in delevanji prizadevati. Ako ga želi doseči, še ne zadostujejo ne narboljši sklepi in tudi ne sprevidnost o njih dobroti in popolnosti, ker bi potem vsak učenik nrvnosti moral tudi nrvstven človek biti; ampak ta blaga pravila, po kterih bi moral živeti, morajo svojo moč pokazati tudi v dejanji in postanejo tem popolnejša, čem večkrat se volja naša po njih ravna. Zato je značaj ne izobrazuje in vterjuje pri samih lepih besedah in dobrih sklepih in ne v samoti, ampak v viharnem življenji, kjer ima volja priliko svoje namene tudi v dejanji izvrševati.

Vse hotenje in delovanje človekovo kaže njegovo mišljenje, ktero je tudi kakor ono, dobro ali slabo. Človeka imenujemo vrlega mišljenja, čegar hotenje je vse skozi enako, in se ravna po nrvstvenem zakonu, slabega mišljenja pa onega, čegar volja je med seboj v nasprotju. Nrvstveni značaj ali vrlo mišljenje je tedaj najti le tam, kjer je vse hotenje in delovanje med seboj in z nrvstvenim zakonom v soglasji; zato je tudi vzor, ktereга človek ne more popolnoma doseči, ampak se mu zamore le bližati in ktereга doseči, bilo bi narvečje blaženstvo človekovo.

Uk v kmetijstvu na ljudski šoli.

Spisuje J. Lasbahar

Med predmeti, katerih se otroci po današnjih šolskih postavah na ljudskih šolah učé, zauzemajo realistični predmeti gotovo tudi glavno mesto, osobito pa prirodopis in fizika, ker se lahko pri poslednjih dveh splošno tudi na kmetijstvo ozira, kar je za učence ne samo koristno, ampak tudi zelo potrebno, ako hočejo postati enkrat marljivi, sprevidni in umni kmetovalci. Učitelj ima lepo priložnost, da pri tej ali onej poljski rastlini omeni, kako ji zamoremo vstrezati, da nam bode prinašala veči dobiček. Kolikokrat se ponuja učitelju lepa priložnost, da govori o tej ali oni domači živali, in otroke seznanj, kako mora živinorejec za živino skrbeti in na kak način mu je ž njo ravnati, da ne bode hirala ali se celo nalezla kake nevarne bolezni, katera bi včasih nepopisljivo škodo vzročiti zamogla. Na tak in enak način zamorejo učitelji na ljudskih šolah za izobraževanje učencev v kmetijstvu veliko koristiti in ravno s tem tudi kmečkemu stanu najbolj vstrežejo.

Znano pa je, da pri kmetijstvu teoretičen poduk le malo ali nič ne velja, ako ga praktično ne podpiramo. Tudi tem zahtevam se je že pripomoglo in sicer s tem, da so se vpeljali pri ljudskih šolah vrti, v katerih se otroci v kmetijstvu praktično poučevati zamorejo. Pri nekaterih večrazrednicah se je začel tudi tako zvani: „N a p r e d o v a l n i u k v k m e t i j s t v u“, kateri ima v obče namen, iz šole izpuščene, dorasle otroke, osobito dečke, v kmetijstvu poučevati. Take šole so pa le redke, in po drugi strani nam šolski načrti nikakor ne velevajo, da bi morali vzeti „uk v kmetijstvu“ kot posebni učni predmet v naše šole, zategadelj pa ostane za učitelja ta težka naloga, da si sam pomaga, kakor zna in more. Namerjavam tedaj po mojih ne mero-dajnih mislih govoriti, kako bi imel učitelj svoje otroke v kmetijstvu pouče-vati. Predno pa se lotim daljše razprave, hočem spregovoriti nekaj o kmetij-stvu sploh.

Kmetijstvo je gotovo eno izmed najpotrebnejših in najkoristnejših opravil naših prebivalcev na deželi. Le takrat, ako se ljudje resno za kmetijstvo po-tegujejo in potrebna opravila zvesto in na tanko izvršujejo, smejo upati, da ne bo pomanjkanje prihajalo, bodi si, kar se tiče živeža ali obleke in stanovanja. Samo tiste dežele, v katerih se kmetijstvo vsestransko razcveta, se smejo pri-števati bogatemu svetu, in le v taci krajih je pravo blagostanje prebivalcev doma. Pregledamo kmetijstvo še tanjše, tako bodemo morali pritrditi, da je ono tudi imenitno in sveto opravilo, kajti kmetovalec polaga seme v zemljo s trdnim zaupanjem, da boče ono skozi božjo pomoč in po stvarnikovi volji poganjalo, rastle in rodilo, ter se stoterain sadom delavcu poplačalo trud težav-nega dela.

Kolikokrat ogleduje kmet svoja lepo okinčana polja, ter se veseli obile žetve! Komu pa tudi ni znano, kolik strah obhaja marljivega kmetiča, ako zasliši votlo bučanje groma, ako se približajo sivo črni oblaki, ker protijo s točo, katera bo morebiti v malih trenutkih uničila vse, kar si je on v potu svojega obraza pridelal! Čuditi pa se moramo, ako slišimo kmeta ogledavšega pobito polje, govoriti besede: „Bog je dal, Bog je vzel, njegovo ime bodi hvaljeno vekomaj.“ Sebe in svoje tolaži, ter je zadovoljen s tem, kar je še ostalo in zvedri se njegov obraz in vedno se čuti še srečnega — saj je za-dovoljnost polovica srečnega življenja.

Kmetijstvo pa ne stori človeka samo zadovoljnega in srečnega, marveč opravila, ktera zahteva umno kmetijstvo, razvijajo človeku njegove duševne in posebno telesne zmožnosti.

Ako že kmet pri svojih opravilih ni na tisto matematično natančnost navezan, kakoršno najdemo pri tistih, kateri dan za dnevom, leto za letom pri bukvah in spisih sedijo in si bistrijo um in pamet, tako gre vendar tudi kme-tovalcu pomisliti to ali uno reč, opraviti to ali uno delo v tem ali onem redu; njegove duševne zmožnosti tedaj nikakor ne spijo.

Pomiluje pa lahko kmetič one učenjake in modrijane, ako pretehtuje, kak upljiv imajo njih opravila na razvijanje telesnih moči. Marsikteri prebri-sanec je moral že svoje še nedovršeno delo pustiti, ker je zaradi premočnega

napenjanja oči zgubil žlahtni božji dar, ljubi pogled. Koliko ljudi je moralo prezgodaj v hladno zemljo, ker so si pri večnem sedenju v tesnih sobah, napolnjenih sè spridenim in nezdravim zrakom, nakopali marsiktere bolezni.

Drugače najdemo v tem obziru kmetovalca. Od zgodnjega jutra do poznega mraka giblje svoje ude, pri vsakem dihleju z neizmerno velikega naravskega prostora zdravi zrak v se poteguje ter na ta način truplo krepi. Po končanem delu mu diši in dobro tekne vsaka jed, osobito pa se mu prilaga postelj, bodi si tudi borna slamica.

Ali ni tedaj kmeški stan veseli stan? Le trudimo in prizadevajmo si, da bodemo v srca naše mladine vsadili veselje do tega stanu, kar najlože dosežemo, ako mladež v kmetijstvu prav marljivo podučujemo. (Dalje pride.)

Zemljepisje v narodni šoli.

Spisuje J. K e l c.

(Dalje.)

2. D o m. Kam greste otroci, kadar šola mine? Na katero stran sveta se podaš proti domu I, I, i. t. d.? Če se podamo po cesti proti zahodu, kaj žubori na desni strani ceste? Kako se imenuje ta potok? Proti kateri strani sveta pa teče? Sedaj smo na mostu, obrnimo se z obrazom proti strani, kamor voda teče! Tako imamo na desni strani desni breg, na levi pa levi breg potoka. I. pokaži desni breg potoka. I! levi breg! Kako smo zvedeli, kje je desni, kje levi breg potoka I? Kaj vidimo na desnem bregu tega potoka, kaj na levem? Kaj je na desnem bregu poleg travnika? Kako se imenuje ta hrib? S čim je poraščen na vrhuncu? S čim na pobočji? Kaj je na vznožji tega hriba pod gozdom? Kaj vidite na levem bregu poleg travnika? Kaj je med njivo in vrtom? Ali voda v studencu stoji ali teče? Je tedaj v studencu stoječa ali tekoča voda? Kje smo opazovali tekočo vodo? Tam sredi ovega travnika na desnem bregu vidite tudi precej veliko vode. Je to stoječa ali tekoča voda? Je tedaj morebiti studenec, ker je stoječa voda? Oglejmo si to vodo natančneje! Ima ta voda v svojem prostoru okroglo ali voglato podobo? Kaj mislite, je ta prostor sam ob sebi že v naravi takšen bil, ali je skopan? Stoječe vode, katerih prostori so navadno skopani in v katerih se ribe goje, imenujejo se ribniki. Ktere vode se imenujejo ribniki? Kakšne in ktere vode smo sedaj že spoznavali? Ktere se imenujejo potoki? Kdo bode pa vedel povedati, kako potok nastane? Kako se imenuje začetek potoka? Zakaj se imenuje vir? Ktere vode se imenujejo studenci in ribniki? Dospeli smo do tvojega doma. Povej nam, čemu rabite nam najbližje poslopje? Kako se tedaj imenuje? Proti kateri strani sveta od skednja je stanovalno poslopje, hlev, tiskalnica, i. t. d.? Kteri je vaš najbližji sosed? Kako daleč od vas?

Proti kateri strani sveta? Kteri sosed je proti vzhodu, jugu, zahodu i. t. d.? Imate tudi kterege mejaša? Na kateri strani? Ponavljanje.

3. **K r a j.** Več sosedov in posestnikov je združenih v eden kraj. V kaj je več posestnikov in sosedov združenih? Naša šola, potem posestniki I., I. i. t. d. so združeni v kraj C. V katerem kraju je naše šolsko poslopje? Kraji: C, D in B spadajo k občini I. Kteri kraji spadajo k občini I? V občini I so bregovi I, I i. t. d., ki se vlečejo od zahoda proti vzhodu. Kteri bregovi so v občini I? Proti kateri strani se raztegujejo? Med bregovi so doline I, I, po katerih tečejo potoki I, I, i. t. d. Imenuj mi doline in potoke v občini I! Glejte, če bi bila ta velika dolina med bregovi I, I in I polna stoječe vode, imenovala bi se ta voda jezero. Kakšna voda se imenuje jezero? Ktere stoječe vode že poznate? Kakšen razloček je med studencem, ribnikom in jezerom? V kateri občini stanuješ I. I. i. t. d.? Imenuj mi bregove, doline, vode te občine! V vsaki občini mora biti nekdo, ki gleda, da se vse mirno, redno in postavno vrši. Kdo mora biti v vsaki občini? Zaradi tega si zvolijo občinarji med seboj poseben občinski odbor in ta zopet svojega predstojnika. Koga si zvolijo občinarji med seboj? Koga zvoli občinski odbor? Na kaj ima občinski predstojnik paziti? Kdo je občinski predstojnik te občine? Kdo je v vaši občini predstojnik? i. t. d. Risanje občinskega načrta.

4. **Ž u p a n i j a.** Občine B, G, E i. t. d. spadajo k županiji sv. B. Ktere občine spadajo k županiji sv. B.? Na kateri strani sveta od tote občine leži občina B, E, G i. t. d.? So li te občine večinoma bregovite ali ravne? Kakšnega površja je tedaj večinoma cela župnija? Imenuj mi vse bregove, vode, doline i. t. d. naše župnije? Na kateri strani sveta od tod je breg, potok, ribnik, dolina J. i. t. d.? Proti kateri strani teče potok J.? Po kateri dolini? Smo mi sedaj na desnem ali levem obrežji potoka J.? Kako zvemo, na katerem obrežji kakšne tekoče vode smo? V naši župniji stanuje 3000 prebivalcev. Koliko prebivalcev stanuje v naši župniji? Koliko vas je danes v šoli? Koliko vas še manjka do 100? Kolikokrat 100 bi moralo biti, da bi bilo 3000? Naša župnija ima tudi svoje dušne pastirje. Kdo jih ve imenovati? Da se šolske potrebščine v našem kraju oskrbljujejo, izvoljen je od vseh občin naše župnije posebni šolski svet. Kdo oskrbuje šolske potrebščine? Predsednik kr. šol. sveta je g. B. R. Kdo je predsednik kr. šol. sveta? (Ponavljanje vsega in če je mogoče risanje.)

5. **K r a j i n a.** Ktera župnikovina je od naše proti j. s. z. i. t. d.? Župnikovine Z. sv. B., L., sv. V. in sv. Tr. spadajo h krajini H. Ktere župnikovine spadajo h krajini H.? Na kateri strani sveta od nas je župnikovina L. Z. i. t. d.? Pokaži, po kateri cesti bi zamogli priti v župnikovino sv. V. i. t. d.! Vi ste že večji del krajine H. videli; je ta krajina bolj bregovita ali ravna? To bregovje se imenuje H. Kako se imenuje vse to bregovje? S čim je večinoma poraščeno? Je z vinsko trto na osojni ali na prisojni strani poraščeno? Kaj je večinoma na osojni strani bregov? S čim se tedaj ljudje večinoma v tej krajini pečajo? Kaj se razprostira med bregovi? Kaj se nahaja v teh

dolinah? S čim se ljudje te krajine tedaj še pečajo? S čim se pečajo najbolje? So naši ljudje večinoma marljivi, delavni, skrbni? Pri čem se vidi to? (Učitelj navaja tudi napake dotičnega ljudstva in nasvetuje, kako bi se te odstranile.) Kako vero imajo prebivalci krajine H.? Kteri jezik govoré? Ktere narodnosti so tedaj? Ktere narodnosti smo tudi mi? Kdo nas je najprej učil ta jezik? Kako ga bomo tedaj še imenovali, ker so ga nas mati učili? Smo mi dolžni svojo mater ljubiti? Ali ni tedaj tudi naša sveta dolžnost svoj materni jezik, domovino, kjer smo se narodili, sv. vero, v kateri smo poučeni, ljubiti? Kako bi imenovali tistega, kdor tega ne stori? Krajina H. ima . . . prebivalcev. Koliko prebivalcev ima krajina H.? Kolikokrat toliko, kakor naša župnikovina? (Kratka ponova vsega in risanje.)

6. O k r a j. Podajmo se iz naše ožje domovine po veliki cesti proti vzhodu, razprostira se nam dolina vedno bolj in vedno širja postaja. Na levi strani imamo breg G. na desni pa Vel. v. na ktereга vzhodnem koncu se mogočno proti nebu, na strmi pečini vzdiguje velik grad B. po imenu. Med kterima bregovima se razprostira ta dolina? Na kateri strani sveta je breg G. na kateri Vel. v.? Na katerem bregu se vzdiguje proti nebu grad B.? (Kakšna pripoved o tem gradu.)

Ktereга potoka voda šumi po tej dolini? Zasedujmo jo, kam se podé njeni valovi! Do ktereга kraja smo dospeli? Kaj se godi s potokom B pod gradom B? Izliva se v veliko tekočo vodo, ktera pa ni več potok nego reka. Kako se imenuje ta velika tekoča voda? Ktere vode se tedaj v obče reke imenujejo? Vsaka reka ima zopet svoje posebno lastno ime in ta se imenuje D. Kako se imenuje ta reka? Proti kateri strani sveta teče? Na katerem obrežji reke D. smo tedaj? Na katerem obrežji se steka tudi potok B. v njo? Na katerem obrežji reke D. je tudi naša občina, župnikovina, cela krajina H? Na katerem obrežji reke D. stanujemo tedaj mi? Ima reka D. samo desno obrežje? Ktero še? Podajmo se po mostu na levo obrežje reke D! Zamorete na tem obrežju daleč okrog kakšen breg zagledati? Je tedaj ta stran bregovita ali ravna? To je tedaj veliko polje, na katerem je zopet mnogo občin in župnikovin. Česa je zopet mnogo na tem velikem polju? Mnogo občin in župnikovin spada k jednemu okraju. Kaj spada k jednemu okraju? Mi in naše občine spadamo v ptujski okraj. V kateri okraj spadamo mi in po kateri cesti bi prišli do Ptuja? Do ktere vasi bi prišli najprej? potem i. t. d. Kaj je vas? Ptuj je mesto. Kaj je P.? Kaj imenujemo mesto? Na katerem obrežji reke D. leži mesto P.? P. ima . . . prebivalcev. Koliko prebivalcev ima P.? Kolikokrat toliko, ko naša župnikovina? Vsak okraj ima svojo c. kr. okrajno sodnijo in c. kr. okrajni šolski svet. Kaj ima tedaj tudi naš ptujski okraj? Kaj mislite, kje je sedež teh oblastnij? Čemu je okrajna sodnija, čemu okrajni šolski svet? Od Ptuja sem do naše krajine H. razprostira se veliko polje, po imenu Ptujsko polje. Kako se imenuje polje med P. in H.? Proti vzhodu od Pt. se razprostirajo lepo H. podobne Sl. gorice. Kaj se razprostira proti vzhodu od Ptuja? Kteri bregovi so v Ptujskem okraji? Ktero polje? Na kateri strani od nas je polje? Na kateri Sl. gorice? Ktera reka

teče po Pt. polji? Pri sv. V. v H. ji priteče precej veliki dotok po imenu Dravinja. Kaj priteče Dravi pri sv. Vidu? Na katerem obrežji? Na kateri strani se izliva v Dr.? Prostor, kjer se jedna voda v drugo izliva, imenuje se izliv. Kaj imenujemo izliv? Ktere izlive že do sedaj poznate in kje so? Od nas proti S. v zgornjih H. je trg Pt. gora. Kje je trg Pt. gora? Po kateri cesti bi prišli tje? Na kateri strani od Pt. leži? Kaj se imenuje trg? Ktere bregove, planjave, reke, vasi, trge, mesta ptujskega okraja že poznate? S čim se pečajo ljudje v bregovitih, s čim v ravnih krajih? Kteri je njihov naj važnejši posel v bregih, kteri na polji? Narodnosti so slovenske, samo v Pt. stanuje nekoliko Nemcev. Kteri narodnosti pripadajo prebivalci ptujskega okraja? Kje stanuje nekoliko Nemcev? Govore Nemci takšni jezik, kakor mi? Večinoma ali skoraj vsi ti prebivalci so katoliške vere. Kteri veri pripadajo prebivalci tega okraja? (Ponavljanje vsega in risanje pt. okraja.)
(Dalje sledi.)

Prvi pouk

po analično-sintetični učbi.

Spisujeta Ivan Kele in Sim. Šalamun.

(Konec.)

Razkrojitev besede „les“.

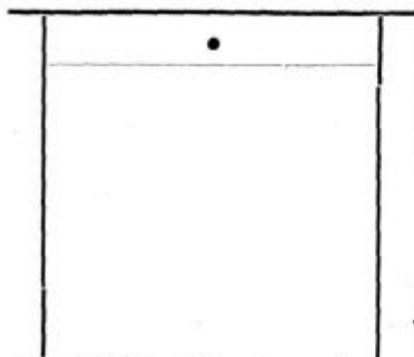
Iz česa je lestvica? Iz česa je miza, stol, klop? Kaj je še iz lesa? Od česa pa dobivamo les? Kje raste drevje? Mi znaš kakšno drevo imenovati, ki raste v hosti? Ki raste pri domu? Kaj dobivamo od jablani? Ktero drevje nam še daje sadje ali ovočje? Dobivamo od smreke tudi sadje? Kje raste smreka? Kako drevo je tedaj, ker v hosti raste? Kakšno drevo je bukev, ker v gozdu raste? Imenuj mi še, druga hostna ali gozdna drevesa! Imenuj mi sadno ali ovočno drevo! Kaj dobivamo od sadnega, kaj od gozdnega drevja? Kaj še? Čemu potrebujemo les? Čemu še? Kaj se dela iz lesa? Učitelj pokaže les in vpraša: Kaj je to? Recite lepo! To je les. Še enkrat prav počasi! Kaj smo najprej rekli? Kaj potem? Kaj na zadnje? Recite, še enkrat le s in pazite, kaj bom na tabli napravil! $\overbrace{\text{les}}$. Kaj ste zgovorili, ko sem to zakrivljeno črto napravil? Kaj pomeni tedaj ta črta? Recite še enkrat prav počasi l-e-s! Učitelj izgovarja sam prvi glas močneje od drugih l-e-s. Kaj ste slišali najprej, ko sem zgovoril besedo les? Če učenci ne vedo, pusti učitelj, celo besedo vsem prav počasi izgovoriti in izgovorivši glas „l“ reče: tiho! Kaj ste sedaj zgovorili? Kaj slišite tedaj najprej? Učitelj zopet izgovori besedo „les“ sedaj l glasneje. Kaj ste slišali za l? Kaj najprej? Kaj potem? Učitelj zopet izgovori besedo les, sedaj s glasneje. Kaj slišite na koncu? Kaj ste slišali najprej? Kaj potem? Kaj na koncu? l slišimo, če ga izgovorimo,

l je glas. Kaj je l, ker ga slišimo, če ga izgovorimo? l—s tudi slišimo, če ju izgovorimo. Kaj ste tedaj tudi l in s? Koliko glasov že sedaj poznamo? Kako se imenuje prvi, drugi, tretji glas? Kaj ste zgovorili, ko sem naredil to zakrivljeno črto? Kaj pomeni ta črta? Zgovorite še enkrat prvi glas v besedi „les“ in pazite, kaj bom na tabli naredil! $\overbrace{l-s}$ Kaj sem naredil tukaj na tabli? Kaj ste zgovorili, ko sem naredil to ležečo črto? Kaj pomeni tedaj ta črta? Kdo mi še ve povedati drugi glas? Zgovorite ga vsi in pazite, kaj bom na tabli naredil! Kaj ste zgovorili, ko sem naredil drugo ležečo črto? Kaj pomeni tedaj ta črta? Kaj pomeni prva, kaj druga črta? Govorite tako dolgo l, da bom trčil in potem hitro e! Učitelj zakrije na tabli drugo ležečo črto in reče: Govorite tako dolgo l, dokler ne pokažem druge črte in potem hitro e! Še enkrat, hitreje! Učitelj pokaže samo drugo črto, ter vpraša: Kaj pomeni ta črta? Govorite tako dolgo l, da bom pokazal prvo črto in potem hitro l! Še enkrat, hitreje! (Večkratno ponavljanje.) Koliko glasov ima beseda les? Imamo tukaj že vse? Koliko jih imamo tukaj? Koliko jih še tedaj manjka? Kako se glasi? Recite vsi, s in pazite kaj bom na tabli napravil! Kaj ste zgovorili, ko sem to ležečo črto naredil? Kaj pomeni tedaj ta ležeča črta? Koliko črt imamo sedaj? Kaj pomeni 1. 2. 3. 2. 3, 1. Govorite tako dolgo pri prvi črti prvi glas, dokler druge ne pokažem in potem hitro drugega! Govorite tako dolgo pri prvih dveh l e, dokler tretje ne pokažem in potem hitro tretji glas! (Večkratno ponavljanje.) Govorite tako dolgo pri tretji črti tretji glas, dokler vam druge ne pokažem in potem hitro drugega! Govorite tako dolgo tretji in drugi glas skupaj, dokler vam prve črte ne pokažem in potem hitro prvega!

b. Miza.

Učitelj pokaže na šolsko mizo in vpraša: Kaj je to? Kje ste še videli mizo? Čemu rabimo mize? Iz česa so mize? Kaj še dela mizar? Čemu rabimo stole, omare, klopi i. t. d.? Kje vidite navadno te reči? Ktere reči še vidimo v izbi? Kaj ima miza tukaj? (ploščo). Kaj ima plošča tukaj? (vogel). Koliko voglov ima plošča? Štej, I! Koliko jih ima na desni, koliko na levi strani? Koliko jih je skupaj? Koliko voglov je tedaj; dva vogla in dva vogla? Kakšna je ta miza, ker ima vogle? (voglata). Kakšne so mize, ktere nimajo voglov? Kteri je že videl okroglo mizo? Kje si jo videl? Kaj ima miza, da stoji. Koliko nog ima ta miza? Po koliko nog še ima lahko miza? Ktera reč v šoli še ima štiri noge? Koliko nog pa ima krava? Ktere živali še imajo štiri noge? Čemu potrebujejo živali noge? Zamore miza tudi hoditi? Kako se imenuje ta del mize? Čemu rabimo miznico? Imenuj sedaj vse dele mize, J? Kako se imenuje ta, ta, i. t. d. del?

Tablice na klop, ena, dve, tri! Nastavite na levi strani zgoraj, ter napravite lepo ležečo črto! Pod to črto napravite malo proti desni stoječo črto! Ravno tako veliko na desni strani! Zvežite te dve stoječi črti z ležečo malo pod poprejšnjo ležečo! Na sredi med ležečima napravite piko!



Kaj smo sedaj narisali? Kakšna je ta miza, ker smo jo narisali? Kje ima ta miza ploščo? noge? miznico? Imenuj in pokaži mi dele te mize J! Narisite polno tablo miz!

Razkrojitev besede „miza.“

Učitelj pokaže mizo, ter vpraša: Kaj je to? Kdo še zna mizo narisati? Ktere dele ima miza? Iz česa je miza? Kdo dela

mize? Kaj še dela mizar? Čemu rabimo mizo? Imenuj še druge reči, ktere v izbi vidimo! Recite še enkrat: To je miza. Kaj ste rekli najprej? Kaj potem? Kaj na zadnje? Recite še enkrat počasi, mi-za in pazite, kaj bom na tabli naredil! $\frac{m-i}{m-i} \frac{z-a}{z-a}$ Kaj sem napravil? Koliko zakrivljenih črt sem naredil?

Kaj ste zgovorili, ko sem prvo zakrivljeno črto naredil? Kaj, ko sem napravil drugo? Kaj pomeni prva, kaj druga zakrivljena črta? Kolikokrat ste prenehali, ko ste zgovorili besedo mi-za? Kolikokrat pri izgovarjanji besede prenehamo, toliko zlogov ima beseda. Kolikokrat ste prenehali pri besedi mi-za? Koliko zlogov ima tedaj beseda mi-za? Kako se glasi prvi, kako drugi zlog? Učitelj počasi zgovori besedo m i z a, prvi glas glasneje od drugih. Kaj ste slišali najprej? Kaj je m, ker ste ga slišali? Kako se glasi tedaj prvi glas? Zgovorite prvi glas in pazite kaj bom na tabli naredil! Kaj ste zgovorili, ko sem naredil to ležečo črto? Kaj pomeni tedaj ta ležeča črta? Enako druge glase. Kako se glasi drugi glas? Kako prva dva skupaj? Kako se imenuje tretji, četrti glas? Kako skupaj? Kako prva dva, kako druga dva skupaj? Enako nazaj.

Kako se imenuje prvi - drugi zlog? Pokaži na tabli črto, ki pomeni prvi-drugi zlog! Koliko glasov ima prvi, koliko drugi zlog? Koliko oba skupaj? Koliko glasov je tedaj; dva glasa in dva glasa? Koliko glasov ima cela beseda? Kako se glasi 1, 2, 3, 4, 2, 4, 1, 3? Pokaži mi črto, ki pomeni m, i, z, a i, m, a, z.!

c) Poševne ali nagnjene črte.

Učitelj pokaže podobo miši, ter vpraša? Kaj je to? Kteri izmed vas je že videl miš? Je to prava miš? Kje živi miš? Od česa živi miš, ali kaj je miš? S čim je ali gloda miš? V čem ima zobe? Na katerem delu trupla ima usta? Kaj še vidimo na glavi? Čemu ima oči - ušesa? S čim pa je truplo pokrito? Kakšne barve je dlaka? Kaj ima tukaj zadej? Kakšni je rep? S čim hodi miš? So noge velike? Kaj ima tukaj na koncu nog? Koliko nog ima? Koliko predi, koliko zadi? Imamo miši radi? Zakaj ne? Kje nam delajo škodo? Kje še? So miši tedaj koristne ali škodljive živali?

Ktera žival lovi in pokončuje miši? Ktera je tedaj koristnejša miš ali mačka? S čim še lovimo miši? (Z mišolovkami.) Iz česa so mišolovke? (iz žice.) Imamo pa še drugo napravo, s katero tudi lahko miši lovimo, ime-

nuje se past. Le pogledjte jo! Kaj ima past tukaj spodaj? Ima samo to deščico? Pokaži, ktera od obeh leži! Kako pa je ova nastavljena? (nagnjeno.) Proti kateri strani je nagnjena? Kaj je na nagnjeni deščici? Kaj je med tema dvema deščicama? (klina.) Kaj je med klinoma? (meso ali slanina.) Čemu je tukaj meso? Kaj bi se zgodilo, če bi miška meso poskusila? (Deli pasti se ponove.) Čemu je past? Pazite, hočem vam nekaj o modri miški povedati!

Priprava.

Učitelj pripoveduje iz Začetnice str. 82. 38. „Modra miška.“

O kom ste sedaj slišali? Kdo se imenuje mo-ter? Zakaj se je tudi miška, modra miška imenovala? Od kod prileze miška? Kdo je njej naredil luknjico? Kako si jo je naredila? S čim gloda miš? Kaj zagleda? Kaj je djala ali rekla? Kakšne je ljudi imenovala? Kdo se imenuje zvit? Zakaj je ljudi zvite imenovala? Kaj so nastavili zviti ljudje? Kaj so naložili na zgornjo deščico? Kaj so natakneli v sredi med deščicama? Kaj bi se zgodilo, ko bi miška slanino okusila? Kaj je rekla miška, kdo je modrejši, miši ali ljudje? Kaj miši dobro poznajo? Česa ljudje ne bodo storili? Kaj sme vendar miška storiti? S čim pa voha miš? Česa še nosek ne more sprožiti? Kaj ona rada voha? Kaj stori na to miška? Kako je bila past nastavljena? Kaj se zgodi, ko se miška slanine dotakne? Je bila miška modra? Zakaj ni bila modra? Kdo je bil tedaj modrejši? Kaj se učimo iz tega?

Risanje pasti.

Table na klop 1, 2, 3! Kamenček v roko! Nastavimo na levi strani in vlecimo lepo ravno črto proti desni; nastavimo zopet tam kod poprej, ter vlecimo proti desni gor! Ktero črto smo najprej napravili? Kakšna je ta črta? Ktero smo potem napravili? Je morebiti ta tudi ležeča ali stoječa? Ta črta je nagnjena ali poševna. Kakšna je ta črta? Proti kateri strani je nagnjena? Učitelj nastavi morebiti dve deščici ali knjigi navpik eno na drugo, ter stoječo knjigo ali deščico nagiblje proti dotični strani vprašaje: Proti kateri strani nagibljem deščico? Na katero stran je sedaj nagnjena? Na katero stran je tudi ta črta nagnjena? Napravimo na sredi ležeče črte majhno stoječo! Napravimo nad to stoječo, enako od poševne navzdol! Vsredi med tema stoječima narišimo kratko debelo črto! Na poševni pa napravite lepo zakrivljeno črto!

Kaj smo sedaj narisali? Je to prava past? Kakšna je, ker smo jo narisali? Kaj pomeni ležeča črta? Kaj poševna i. t. d. (Deli pasti se ponove.) Narišite več enakih podob! Učitelj pregledava in popravlja, ter pusti nekterim na šolski tabli past risati. Zbrišite!

Nastavite na levi strani zgoraj in vlecite proti desni lepo, ravno, ležečo črto; nekoliko niže še eno tako! Nastavite sedaj na levi strani pri spodnji črti in vlecite tenko proti desni gor, do zgornje ležeče črte! Kakšno črto smo sedaj napravili? Proti kateri strani je nagnjena? Narišite polno vrsto proti desni nagnjenih črt, enako daleč eno od druge in vlecite vsikdar od spodnje do zgornje!

Napravite spodaj zopet dve ležeči črti od leve proti desni! Nastavite pri zgornji in vlecite proti desni nagnjeno dol! Tako napravite polno vrsto! Večkratne vaje, s proti levi in desni strani nagnjenimi črtami.

Razkrojitev besede „meso.“

Kaj nataknejo ljudje v sredi med deščicama, da bi miška okušila in se vjela? Ljubi miška meso?

Učitelj pokaže košček mesa vprašaje: Kaj je to? Recite lepo: To je meso Recite še enkrat meso in pazite, kaj bom na tabli naredil! $\frac{m-e}{m-e} \frac{s-o}{s-o}$

Kaj ste zgovorili, ko sem prvo zakrivljeno črto napravil? Kaj, ko drugo? Kaj pomeni prva, kaj druga zakrivljena črta? Kolikokrat ste prenehali? Koliko zlogov ima tedaj beseda me-so? Kako se imenuje prvi, kako drugi zlog? Učitelj zgovori počasi besedo meso, prvi glas glasneje od drugih, ter ob enem napravi pod prvo zakrivljeno črto majhno ležečo ter vpraša: Kteri glas sem zgovoril, ko sem naredil to črto? Kaj pomeni tedaj ta črta? Enako pri glasu e. Kako se imenuje prvi, kako drugi glas? Koliko glasov ima tedaj prvi zlog? Govorite tako dolgo pri prvi črtici m, dokler vam druge ne pokažem in potem hitro e! Ravno tako nazaj. Enako se ravna tudi pri drugem zlogu. Koliko glasov ima prvi zlog?

Čitaj ju skupaj! Koliko glasov ima drugi zlog? Čitaj ta dva skupaj! Koliko glasov ima cela beseda? Kako se imenuje 1. 2. 3. 4. 3. 2. 1. 4. glas? Čitaj celo besedo! Večkratno ponavljanje in sicer na ta način: Najprej pokaže učitelj prvo črto druge pokrije in učenci zgovore m, drugokrat pokaže zope prvo črto in potem drugo k tistej, učenci zgovore me, tretjokrat mes, in čertokrat meso. Na ta način tudi nazaj, poleg vsikdar vprašaje: Kaj je o? o s t ose? osem? Štej do osem, J!

Če še otroci dobro besed razkrojevati ne umejo, naj se še po poprejšnjem načinu razkroji beseda „miš.“

Zaklad v gozdu.

Narodna pripovedka.

V smrečji na Kolu pri Mozirji stal je silen grad, čegar razvaline se seveda zdaj nič več ne vidijo. Njegov posestnik, Kunibert, močan in pobožen vitez, kateremu je bila cela okolica podložna, zapustil je pri svoji smerti dva poli brata in zaklad dragocenih kamenov, zlata in srebra. Njegova prva žena rodila mu je starejšega sina, lepega, junaškega in bogaboječega mladenča; sin njegove druge žene pa je bil potuhnjen Kajón. Po Kunibertovi smrti zmenila sta se brata, vkup in po bratovsko očetovo dedšino oskrbovati; ali kmalo je mlajši hotel celo posestvo imeti. Začel je toraj bratu po življenji streči in v tem ga je njegova hudobna mati podpirala. Oba se zmenita, nedolžnemu pervencu življenje meni nič, tebi nič vzeti. Zato se starka med tem, ko

mlajšega na videz na lov pošlje, bolno napravi, pastorka k sebi pokliče in mu te hinavske besede reče: „Čutim, da se mi zadnja ura bliža, ali vem tudi, da bi jaz ozdravila, ko bi mi kdo nekaj vode od Vidovega potoka prinesel. Vendar ni nobenega tako milosrčnega človeka. Pastorek, k vsem pripravljen, vzame hitro kozarec in hiti brez vsega orožja k potoku. Že se pripogne, da bi vode zajel — tu prifrči ojstra puščica iz bližnjega grmovja, se v prsi nič slutečega zasadi in potok vroče krvi mu bruhne iz srca. Krohotaje stopi hudobnež, ki je to storil, mlajši brat, izza grmovja. Starši, v svoji krvi ležeči brat ga zapazi in z zadnjo močjo še spregovori te strašne besede: „Hudobnež! Vem, da hočeš celi zaklad pridobiti, in zato si me umoril. Ali vedi, ne bodeš se ga veselil. Preden bo solnce zašlo, pogreznil se bode grad z zakladom vred; tvoja hudobna mati spremenila se bo v zmaja; ti pa ne bodeš oporoke prej izdelal, da tebe in mater ne bode deklica z rudečimi lasmi z roso poškopila. Ta bo imela zaklad. Ko je to izgovoril, sklenil je za zmirom svoje oči.

Po mlajšem je šumljalo, ko je te besede slišal, ali kmalo si jih je iz glave izbil — saj ni Boga, kateri bi bil bratove besede slišal in ta pa tudi ne more vedeti, kaj se bo v prihodnosti zgodilo — in vesel se poda domu. Ali osveta se je hitro bližala. Prej še jasno nebo prepregle so na enkrat črnosive megle, bliskati in grometi je začelo. Nagnal je toraj konja, da bi prej domu dospel. Že je stopil v dvor, tu se je strašno zabliskalo, kratek grom je blisku sledil in on, grad, zaklad, mati, med tem v ljutega zmaja spremenjena, vse vkup se je pogreznilo v globočino. —

Čez sto in sto let zašla je neka pastarica, katera je svojo kravo izgubila, v tisti kraj. Naenkrat je zaslišala ženski glas: „Deklica, vsmili se in reši nas!“ Pastarica glasu sledi in zapazi črnega viteza pri mramorni mizi oporoško pisati, katere pa ne more zdelati, ker dediča ne pozna. Zraven je ležal zaklad in nad njim je čepel ostuden zmaj. Črni vitez je ogovoril deklico z besedami! „Dekle, poškopri nas z roso in rešila nas bodeš.“ Ali njo je bilo pred zmajem strah in zbežala je. Tu je vitez obupno zakričal: „Nesrečnica, kaj si storila? Tebi in nam si srečo spodkopala. Glej, celi zaklad bi bil tvoj in mi bi bili rešeni, ko bi bila ti to storila, kar sem ti jaz rekel. Tako pa moreva čakati, da bo ptici zrnje v zemljo padlo, iz ktere bo zraslo drevo in iz tega se bo delala zibelka za deklico, kateri je namenjeno, nas rešiti.“

Na to je izginila cela prikazen, deklici pa je pogrešena krava naproti prišla.

Zapisal J. B.

Dopisi.

Terst. Želja mnogih rodoljubov in tudi potreba je, da list „E d i n o s t“ izhaja vsak teden po dvakrat, posebno pa ob času razstave tržaške, ki bode že sama ob sebi dajala listu toliko gradiva, da bi se ga v tedniku ne moglo

tako obširno porabiti, kakor bi dobro bilo na korist našemu narodu, kateri se obilo peča s trgovino in obrtnijo. — Trst je za naš narod tako važno mesto, da moramo tukaj imeti dober list, kateri večkrat v tednu prinaša spremembe, novosti in statistične podatke zadevajoče trgovino tega prvega avstrijskega pomorskega pristanišča. Treba je, da Slovenci začnemo z večjo ozbilnostjo delati na gmotnem polji in tako delovanje bi pospeševal posebno list, ki bi se bavil v prvi vrsti z gmotnimi prašanji in bi po večkrat na teden izhajal tukaj v Trstu, središči trgovskega gibanja. Tudi bi tak list bolj imponiral našim narodnim nasprotnikom, kateri imajo v Trstu več dnevnikov in vse polno listov, ki po enkrat in večkrat v tednu širijo nam naprotna menenja.

Dobro bi bilo celó, da bi naš list postal dnevnik, a naše moči za zdaj tega še ne dopuščajo; mi moramo polagoma in varno napredovati in velik napredek bo že ta, ako list po dvakrat na teden izdavam. To smo po dobrem premišljevanju tudi sklenili, in so našemu listu zagotovljene take duševne moči, da bode list na vsako stran zanimiv in koristen. Treba je le še materialne podpore, to je, nekoliko več naročnikov, nego jih ima list dosedaj. Kakor tednik se je „Edinost“ sè svojimi naročniki dobro izplačala; da pa bode mogla enako dobro napredovati, ako 2krat na teden izhaja, treba je listu saj še 150 do 200 zanesljivih naročnikov. Cena listu se poviša le za gl. 1.60 na leto, tako, da bode list stal za vse leto gl. 6.—, za polu leta gl 3.—, za četrt leta gl. 1.60.

Nepremožnim kmetom in rokodelcem bomo, ako se oglašé, ceno radi še nekoliko znižali; posebno radi pa smo pripravljene znižati ceno dijakom. List bode prinašal, kakor dosedaj uvodne članke, dopise, razne vesti, podučljive in kratkočasne podlistke, držal se bode starega, dobro znanega programa; — le to bo razlika, da bode obračal več pozornosti, nego dosedaj, trgovini, obrtniji in sploh narodnemu gospodarstvu; v tem obziru ima biti nekoliko različen od drugih slovenskih listov; — o razstavi bode list obširno poročal in po možnosti tu in tam prinese tudi kako sliko važnih razstavljenih predmetov.

Gledé na vse to lepo prosimo rodoljube in prijatelje našega lista, da nam pridobijo novih naročnikov. „Edinost.“

Sv. Lenart. Čistimo naščino! V eni letošnji številki „Päd. Zeitschrift“ sem čital opomin nemškim učiteljem, naj bi nemščino trebili od tujk. Učitelji slovenski! ali ne dirne to tudi nas v srce? Vadimo narod narodno govoriti in tudi n a r a v n o! Ako narod narodno in naravno govori, gotovo si bo marsikateri učitelj breme poduka zljajšal. — Tukaj bi rad le eno sprožil. Vsako leto, kadar število d e s e t z otroki vsestransko obravnam, ter bi moral števila 11—20 obravnavati, me spreleti čolm po životu, kako nedosledao Slovenci ta števila izgovarjamo: Edenajst, dvanajst . . . dvadeset ali še celo dvajsti! Tudi pišemo tako. Ako že nečemo bratov Hervatov v izgovarjanju števil 10—1000 posnemati, recimo saj: 11 = ena in deset, 12 = dva in deset . . . , 20 = dvedeset, 21 = ena in dve deset i. t. d. Gotovo je to naglo izgovarjanje krivo, kajti izgovori ena in deset hitro, dobiš: ena i esetnajst.

Izgovarjajmo toraj popolno z otroki pri ruski računici in poprimimo se tudi zunaj šole v govoru in pisavi: ena in ena deset ali če število desetice izpustimo: ena in deset, i. t. d. Naj boljše pa bi bilo, ako bi številili kakor Hervatje: deset in (i) ena, deset in dve . . . dve deset in ena . . . to je, da ne preskočimo od stotic včasi na enote, nego sporedoma beremo, n. pr. 1882 = ena tisuč, osem sto, osem deset in dve. J. K.

Novice in druge stvari.

(Presvitli cesar) je podaril 200 gold. krajnemu šolskemu svetu v Vu-hredi, da si šolo razširi.

(Zavoljo špičkov) ali blekov se je za nekaj časa več šol v laškem okraji zaperlo. Tudi v Celji in Čadramu so ljudske šole zavoljo te bolezni zdaj zaperte.

(† **G. Anton Šerf**), župnik v pokoji je vmrl 19. junija t. l. v Svetinjah. Pokojnik je bil rojen 1798 in je od l. 1832 nekaj časa slovenske knjige cerkvenega obsega v Danjčici prav marljivo izdajal. On je bil eden najstarejih rodoljubov, ki je v dobi Danjčice svoje rojake za slovstveno delovanje v nemal ter prebiranje slovenskih knjig razširjal. Hvaležen mu spomin!

(Strela je vdarila) v šolo pri sv. Martinu na Pohorji, vbila učitelja g. Gašp. Lešnika in eno žensko, ki je ravno tam bila; drugo žensko pa je močno poškodovala.

(Učiteljska konferenca) v Ptuji je izrekla, da poučevanje v drugem jeziku na ljudskih šolah sploh ni opravičeno.

(Druga izdaja) novih postav in odlokov za ljudske šole na Štajarskem. 7 zvezek obsega razun nekterih ukazov naučnega ministerstva od leta 1874 učni načrt za ljudske šole na Štajarskem v nemškem in slovenskem jeziku in pa učni načert za slovenski učni jezik. Ta zvezek stane 36 kr. ter se dobi pri založniku Leuschner et Lubenski v Gradci. Naroči se lahko tudi pri drugih knjigoteržcih.

(Ljudsko šolstvo na Štajarskem) v zadnjih petih letih je tako-le bilo: Leta 1876 je bilo 713 šol, 1443 razredov, 1322 učiteljev in učiteljic, 148537 za šolo sposobnih in 120981 šolo obiskajočih otrok. Tedaj jih je 18.6% šolo zanemarjalo. Leta 1881 pa je bilo 745 šol, 1494 razredov, 1542 učiteljev in učiteljic, 143534 za šolo sposobnih in 134312 šolo obiskajočih otrok. Tedaj jih je 6.4% šolo zanemarjalo. 4244 otrok zavoljo duševnih ali telesnih napak ni šole obiskovalo; 8591 otrok se je vsled prošnje za zadnjega pol leta od dolžnosti šolskega obiskovanja oprostilo. Kazni je bilo 6799, kazen v denarjih je vergla 8112 gold.

(Prošnja štaj. učiteljske zaveze), da bi se učiteljem, ki so po prejšnji določbi svoje izpite napravili, pri odmerjavanji pokojnine ves služben čas enako računil kakor pri učiteljih z izpitom po novi postavi, se je odbila. Dotični sklep deželnega zbora se glasi: 2. odstavek § 12. deželne postave od

13. oktobra 1870 se nima spremeniti; vendar se naročuje deželnemu odboru, da v posameznih slučajih vpokojevanja učiteljev, ki so se pred 1. januar. 1871 v učiteljstvu nastavili, pri dokazanih odličnih zaslugah, na predlog deželnega šolskega sveta in z ozirom na zmožnost deželne blagajnice deželnemu zboru predlaga, da se po „milosti,“ služberu čas pred 1. jan. 1871 popolnoma zaračuni.

(Pokojninska zaloga) štajarskih učiteljev znaša do letos 646900 gold. V pretečenem letu je bilo stroškov 67491 gold.

(Vrtec ima v listu) za juli t. l. sledečo vsebino: V tujini, pesem; Povodnji mož; Zlata ruda; Angel; Pri kresu, pesem; Rimska cesta, pesem; Vesela družba; Strah noge celi; O sinu, roditelji in strijci; Avstralski otočani; Zgodovinsko-mestopisni obrazci; Razne stvari.

(Pojasnilo k spisu) „O basni!“ Ta spis je došel pod F. M. Dasiravno je vsebina uredništvu znana tako iz nemških kakor slovenskih spisov o basni, vendar ni mislilo na kako prevaro in je dotični spis z malimi popravki in dostavki kot podučen sestavek objavilo. G. F. M. je dobil ta spis od nekega gospoda s prošnjo, naj ga pregleda, ker ga meni potem „Pop.“ poslati. Ko g. F. M. spis pregleda, ga oni dalje prosi, naj bi ga sam pod svojim imenom „Pop.“ poslal, ker se sam še ne upa. Zakaj je dotični g. F. M. to storil, nam ni znano. Kolikor mi vemo, je g. F. M. domoljuben in marljiv mlad učitelj. Take je treba le podpirati, na pravi poti ohraniti, ne pa zapeljavati in potem po časnikih napadati in sramotiti. To ni niti krščansko niti olikano, ne koristi niti narodu niti posamezniku.

(Vabilo.) Iz med učiteljstva ljudskih in meščanskih šol v Gradci izvolil se je odbor, da bi vstanovil stalno razstavo učnih pripomočkov za ljudske in meščanske šole, za učiteljske pripravnike, in za učiteljske in šolske biblioteke.

Ustanovitev razstave v Gradci je že zarad tega posebnega pomena, ker je to mesto tako rekoč kulturno središče za južne in zapadne dežele, kakor Štirске, Koroške, Kranjske in Primorja, in ker posamezne dežele z malimi izjemki še niso z učnimi pripomočki tako preskrbljene, kakor bi bilo želeli, in je upanje, da bi se na ta način še mnogo razpečalo.

Odbor za stalno razstavo je že meseca januarja t. l. poslal okrožnico na različna založništva učnih pripomočkov. Veliko tvarine se je že doposlalo in še vedno dohaja nova. Do sedaj se je toliko nabralo, da je razstava zagotovljena.

Sledeče vabilo ima namen, tudi vsa ona založništva, fabrike in druga podvzetja in društva, katera v tej stroki producirajo, in katerih naslovi so bili do sedaj odboru neznani in se jim tedaj okrožnica ni mogla doposlati, opozoriti na stalno razstavo učnih pripomočkov v Gradci in je povabiti k vdeležbi.

Sledeče točke so podlaga razstavi, po katerih se ima razstavitelj in odbor ravnati:

1. Vsak producent podari razstavi po jeden komad svojih izdelkov in ga „franco“ dopošlje; potem nima razstavitelj nikakoršne druge razlake.
2. Vsak komad dobi nepogojno tak prostor, da se lahko opazi.

3. Pri večjih zbirkah se tudi, ako je treba, posebna omara ali tudi zapori dovoli.
4. Zadnji čas določiljanja je 1. avgust 1882, da se pozneje laglje natančno določi dan, kedaj se ima odpreti razstava.
5. Tudi novi izdelki, kateri bodo po odprtji razstave dovršeni, se prejemajo.
6. Cena, imeniki in čedne tablice tvrdek i. d. d. i. t. d. so že zarad kupčijskega prospeha potrebni.
7. Odbor in razstava sta stalna in je poglobitna naloga odborova trgovinski dobiček razstavnikov brezstransko in vestno pospeševati.

Vse reči naj se pošiljajo na Jakob Lochbihler, Direktor der Franz-Josef-Schule in Graz.

Odbor stalne razstave učnih pripomočkov v Gradci.

Javna zahvala.

Slavnemu odboru Matice Slovenske v Ljubljani se najsrčneje zahvaljujem za 142 knjig in 15 zemljevidov, ktere je vsled moje prošnje marljivim slovenskim dijakom celjske gimnazije velikodušno podariti blagovolil.

Celje, 10. julija 1882.

M. Žolgar.

Spremembe pri učiteljstvu.

Na Štajarskem: G. Janez Ferš je postal nadučitelj na šoli pri sv. Magdalen v Mariboru. G. Josip Cugmus pride začasno v Preborje, g. M. Lah na Polje in gospdč. Marija Orač v Št. Jur na južni železnici za stalno podučiteljico. G. Gašpar Lešnik je vmrl. — Na Kranjskem: G. J. Žebre pride začasno v Polhov gradec, g. Fr. Gerkman je postal stalni učitelj na c. kr. vadnici v Ljubljani in g. Matej Močnik, mnogozaslužni učitelj v 1. mestni ljud. šoli v Ljubljani, gre v pokoj.

Listnica.

G. J. K. pri sv. L. Prosimo še prihodnjič kaj poslati. G. sporočevalcu o zborovanju učiteljskega društva „Mariborske okolice“ na znanje, da ne moremo sprejeti sporočila brez podpisa. Ako pa pristavite Vaše ime in s tem poročujete za resnico sporočila, nam bo Vaš dopis prav všeč, posebno ker se od učiteljskega društva mariborske okolice v slovenskih šolskih časnikih skoraj nič ne najde. G. I. L. v P. Prosimo za nadaljevanje. Gspdč. —č. Pride na versto. Lepa hvala.

Popotnik prosi, naj bi mu p. n. naročniki ne zamerili, da se je nekaj zakasnil, ker je bil njegov urednik dalje časa v deželnem zboru.